

5. АВТОРСЬКІ ПРОГРАМИ ТА ПРОЄКТИ

Ольга Степанівна Бережна,
керівник гуртка «Початкове технічне моделювання»
КЗ «Станція юних техніків» Кам'янської міської ради
Дніпропетровської області,
м. Кам'янське, Дніпропетровська обл., Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5858-7033>

УДК 374.3

АВТОРСЬКА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО НАПРЯМУ «АПСАЙКЛІНГ»

Анотація.

Однією з найбільш актуальних і серйозних екологічних проблем на сьогодні можна вважати проблему утилізації та переробки різних відходів. В Україні місця складування твердих відходів займають великі території, які щороку лише збільшуються. Головною передумовою для написання програми «Апсайклінг» став пошук способів розв'язання проблеми кризового екологічного стану, пов'язаного із забрудненням атмосфери, а також накопичення та переробки твердих побутових відходів.

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова економічного та соціального розвитку України. Оскільки індустрія переробки відходів майже відсутня, то однією з головних задач захисту довкілля є знаходження процесу переробки побутових відходів, які можуть бути вирішені шляхом повторного їх використання.

Метою пропонованої статті є вивчення та пошук способів повторного використання і переробки твердих побутових відходів, зменшення їх впливу на довкілля, що спрямовано на збереження навколишнього природного середовища.

Ключові слова: апсайклінг; екологія; переробка; повторне використання; утилізація; підручний матеріал.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Створення навчальної програми з моделювання «Апсайклінг» пов'язано з необхідністю залучення дітей до пізнання та розуміння проблеми збереження навколишнього середовища від твердих побутових відходів, а також зумовлено необхідністю відновлення гармонійної взаємодії суспільства з природою, пошуку розв'язання екологічних проблем. Забруднення навколишнього середовища постає глобальною проблемою сучасності.

Апсайклінг – це перетворення відходів (сміття) в предмети мистецтва, модні речі, предмети побуту тощо. Цей напрям не потребує додаткових витрат виробництва і переробки матеріалу. Сама ідея цього модного зараз напрямку об'єднує безліч елементів з інших технік виготовлення в прямому сенсі предметів мистецтва.

Актуальність навчальної програми зумовлена необхідністю використання в роботі гуртка покидькових і нестандартних матеріалів, уживаних речей і використаних предметів, щоб дати їм друге життя, що не потребує додаткових матеріальних

затрат і надає можливість зайняти дітей у вільний час цікавою справою.

Екологічне виховання дітей у гуртку здійснюється через їх творчу діяльність. Учні ознайомлюються з традиційними та сучасними напрямками декоративно-ужиткового мистецтва, у контексті яких наголошено на утилітарному, практичному пізнанні світу. Переробляючи та використовуючи в новій якості старі речі та предмети, даючи нове життя вже використаним речам, діти вчаться дбайливому ставленню до навколишнього середовища, довкілля, а також вчаться протистояти забрудненню власних оселі, подвір'я, міста.

Метою навчальної програми «Апсайклінг» є формування компетентностей особистості засобами моделювання, формування свідомої екологічної мотивації, екологічної культури дітей через залучення їх до розв'язання актуальних проблем екології та виховання шанобливого ставлення до природи. Компетентнісний підхід підкреслює поєднання й практичну реалізацію знань, умінь і навичок досвіду, культури вихованців.

Головні завдання навчальної програми з моделювання «Апсайклінг» полягають у формуванні таких компетентностей:

– *пізнавальної* – ознайомлення з різними матеріалами, інструментами, техніками виготовлення моделей із побутових відходів; формування уявлення про тверді побутові відходи, проблеми їх утилізації, вторинну переробку сміття; поглиблення та розширення знань про мистецтво перетворення побутових відходів на корисні речі.

– *практичної* – здобуття вмінь і навичок роботи через залучення до конкретного виду діяльності; формування вмінь і навичок роботи з різноманітним підручними матеріалами, уживаними та використаними предметами та речами; засвоєння різних технік виготовлення моделей із різноманітних матеріалів; виготовлення виробів з використанням старих, уживаних предметів і побутових відходів.

– *творчої* – розвиток творчих здібностей та умінь, системного, просторового й логічного мислення; здатності проявляти творчу ініціативу; формування творчої особистості, її художнього смаку, пізнавального інтересу, творчої уяви, фантазії, творчої самореалізації.

– *соціальної* – формування активної соціальної позиції щодо збереження природи та дбайливого ставлення до навколишнього середовища; збереження та примноження природної спадщини; формування екологічної культури особистості; працелюбність, самостійність, наполегливість; сприяння вихованню культури спілкування, поваги до людської праці.

Програма гуртка розрахована на роботу з вихованцями віком 8–12 років. Рівень викладу матеріалу визначено як основний і розрахований на один рік навчання. На опрацювання навчального матеріалу загалом відводиться 216 год (6 год/тиждень).

Кількісний склад навчальної групи – 10–15 вихованців.

Головними напрямками роботи гуртка моделювання «Апсайклінг» є творче перетворення старих речей, відходів (сміття) в предмети мистецтва, модні та корисні речі, предмети побуту; виготовлення моделей і художніх виробів у техніках моделювання з готових об'ємних геометричних форм;

вироби з покидькового матеріалу; вироби з уживаних і використаних предметів із підручних матеріалів. Діяльність дітей спрямована на розвиток уміння вільно та творчо застосовувати й удосконалювати набуті знання, уміння та навички.

Важлива роль надається формуванню та розвитку у вихованців системного мислення, вміння бачити зв'язок творчості з предметами шкільного курсу, зокрема з урахуванням елементарних відомостей з математики, природознавства, фізики, хімії. На заняттях поєднується теоретичний матеріал та практична робота, різні форми проведення занять з урахуванням вікової категорії вихованців.

Вихованці поступово опановують різні техніки та прийоми виготовлення різноманітних виробів, отримують початкові знання про взаємозв'язок матеріалу, форми та декорування виробів. На заняттях вихованці вчаться використовувати і поєднувати в роботі різні підручні матеріали, використовувати вживані речі та предмети, які раніше вважались побутовими відходами, підвищувати пізнавальну активність, розвивати творчі здібності, створюючи власні дизайнерські проекти.

Програма передбачає варіативність технологій, методів і форм навчання. Застосовуються різноманітні засоби навчання: фото та відеоматеріали, роздатковий матеріал, технологічні картки, технічні засоби навчання, макети, зразки виробів, наочні посібники, матеріали Інтернет-ресурсів, дидактичні ігри.

З метою реалізації програми використовуються різні методи навчання: розповідь, бесіди, пояснення, демонстрація, досліди, практичні форми роботи репродуктивного і творчого характеру, методи мотивації та стимулювання. Поряд із груповими і колективними формами роботи застосовується індивідуальна робота з учнями під час підготовки до змагань, виставок та інших масових заходів.

Оцінювання рівня знань і навчальних досягнень вихованців передбачає такі форми контролю: опитування, захист творчих проектів, виконання контрольних завдань, участь у конкурсах, підсумкових виставках чи змаганнях. Перелік обладнання у програмі подано як орієнтовний, відповідно до можливостей освітнього закладу. Основний рівень – один навчальний рік.

Таблиця 1

Навчально-тематичний план

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ. Зміст, мета, завдання роботи гуртка «Апсайклінг»	3	-	3
2.	Апсайклінг. Творча майстерня перетворення відходів на корисні речі. – мозаїка з яєчної шкаралупи; – саморобки з яєчних лотків; – вироби з ватних паличок і ватних дисків	3	12	15
3.	Друге життя побутових речей. Моделювання з дерев'яних прищіпок	3	24	27
4.	Вироби з підручних матеріалів. Конструювання на основі готових об'ємних форм	3	21	24

5.	Сувенірна новорічна майстерня. Вироби з покидькового матеріалу. – новорічні та різдвяні іграшки; – сувеніри, ялинкові прикраси; – новорічні композиції.	3	15	18
6.	Вироби з нестандартних матеріалів. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят	3	12	15
7.	Утилізація вживаних і використаних предметів. Конструювання з дерев'яних паличок. – моделювання з паличок від морозива; – вироби з кавових паличок	3	27	30
8.	Конструювання з використаного паперу. – вироби з паперової лози; – плетіння з газетних трубочок; – моделювання зі смужок паперу	3	30	33
9.	Вторинне використання та переробка виробів із пластику. – моделювання з пластикових пляшок; – вироби з кришечок від пластикових пляшок та гудзиків; – поробки з одноразового посуду; – вироби з пакувань від харчових продуктів; – вироби з комп'ютерних дисків	3	18	21
10.	Виконання виставкових робіт	3	12	15
11.	Екскурсії, конкурси, змагання, виставки	3	9	12
12.	Підсумок	3	-	3
Разом:		36	180	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка. Організаційні питання. Правила поведінки на заняттях, в освітньому закладі. Інструменти та матеріали. Виявлення інтересів і нахилів дітей. Вступний інструктаж безпеки життєдіяльності. Правила дорожнього руху. Демонстрація виробів і зразків.

Практична частина. Вікторини, конкурси. Виготовлення колективної композиції «Осінній пейзаж».

2. Апсайклінг. Творча майстерня перетворення відходів на корисні речі (15 год)

Теоретична частина. Поняття «відходи», види відходів. Утворення твердих побутових відходів (ТПВ) або сміття в результаті побутової діяльності. Апсайклінг, його значення. Повторне використання відходів (сміття), перетворення уживаного мотлоху в предмети мистецтва, модні речі, предмети побуту тощо. Мозаїка як вид декоративного мистецтва. Мистецтво створення мозаїки з ячної шкарлупи «кракле». Саморобки з ячних лотків, ватних паличок і ватних дисків. Матеріали, інструменти та приладдя. Правила безпеки під час роботи з колючими та ріжучими предметами.

Практична частина. Виготовлення виробів у техніці мозаїки з ячної шкарлупи: декорування сувенірів; оформлення поверхні фоторамки, вази, декоративної тарілки, виробів із картону; створення мозаїчного панно з кольорової роздрукованої картинки. Створення декоративних композицій: ваза з квітами, натюрморт із фруктами.

Саморобки з ячних лотків: квіти, звірі, тварини, птахи. Виготовлення поробок із ватних паличок і ватних дисків за зразками: сніжинка, сніговик, ялинка, будиночок, тварини, квіткові композиції.

3. Друге життя побутових речей. Моделювання з дерев'яних прищіпок (27 год)

Теоретична частина. Використання дерев'яних прищіпок у побуті. Переробка та перетворення вживаних дерев'яних прищіпок у корисні речі та цікаві вироби. Правила безпеки та особливості роботи з дерев'яними прищіпками. Підготовка матеріалу для моделювання виробів. Презентація кращих наявних зразків.

Практична частина. Перегляд фото- та відеоматеріалів із виготовлення плоских та об'ємних виробів з використанням дерев'яних прищіпок. Творча майстерня перетворення прищіпок на цікаві вироби: іграшкові меблі, столик, стільці, літак, вітряний млин, сніжинки, ялинка, хатинка, колодязь. Моделювання корисних виробів для кухні: підставка під гаряче, ваза для цукерок, підставка для паперових серветок, нічний світильник, кашпо для квітів. Створення проекту «Альтанка» чи проекту за власним задумом.

4. Вироби з підручних матеріалів. Конструювання на основі готових об'ємних форм (24 год)

Теоретична частина. Поняття про геометричні тіла. Особливості конструювання виробів із картонних і паперових коробок різних розмірів на основі об'ємних форм (куба, конуса, призми, циліндра, паралелепіпеда). Можуть використовуватися коробки з-під сірників, взуття, косметики, соків, печива, чаю, катриджі з туалетного

паперу, картонні циліндри з паперових рушників та фольги, з різних побутових товарів.

Практична частина. Виготовлення рельєфних композицій і просторових виробів на основі готових об'ємних форм: хатинка для домашнього улюбленця, органайзер для речей, космічна ракета, літак, робот, фортеця, будиночок для ляльок, корабель, годівничка для птахів, лялькові меблі. Виготовлення поробок за власним задумом.

5. Сувенірна новорічна майстерня. Вироби з покидькового матеріалу (18 год)

Теоретична частина. Історія походження новорічних свят та історія виникнення та традиції святкування Новоріччя та різдвяних свят в Україні. Особливості виготовлення та підбір матеріалів для виготовлення новорічних сувенірів, прикрас, іграшок та ялинкових прикрас. Виготовлення іграшок-оберегів та оздоблення виробів.

Практична частина. Виготовлення плоских та об'ємних новорічних та ялинкових прикрас (різдвяні зірочки, ангели, гірлянди, маски, сніжинки, ліхтарики, кульки, бурульки). Виготовлення вітальних листівок. Новорічні композиції, вироби за власним задумом. Створення композицій з поєднанням різноманітних матеріалів. Екскурсії, перегляд відео та обговорення різдвяних експозицій виставкових залів, міських ялинок.

6. Вироби з нестандартних матеріалів. Тематичні поробки до календарно-обрядових свят (15 год)

Теоретична частина. Ознайомлення з традиційними українськими святами, обрядами та звичаями. Символіка українських народних календарно-обрядових свят.

Практична частина. Виготовлення сувенірів і вітальних листівок до Дня Святого Валентина, Свята весни, Свята осені, Дня матері, Дня вчителя, Великодніх свят тощо. Пасхальний вінок. Великодні розмальовки та мозаїки. Виготовлення тематичних композицій «Зима», «Весна», «Літо», «Осінь». Виготовлення виробів за власним задумом. Екскурсія до музею або картинної галереї.

7. Утилізація вживаних та використаних предметів. Конструювання з дерев'яних паличок (30 год)

Теоретична частина. Мистецтво виготовлення виробів із використаних речей. Властивості та особливості роботи з дерев'яними паличками з-під кави. Матеріали та інструменти, що необхідні для виготовлення виробів із паличок від морозива та кавових паличок. Підготовка матеріалу та правила безпеки під час роботи з дерев'яними паличками. Демонстрація та перегляд наявних зразків виробів.

Практична частина. Мистецтво виготовлення виробів із дерев'яних паличок, проведення дослідів, складання математичних головоломок, дослідження їхніх властивостей. Конструювання виробів: світильники, годівниця для птахів, за-

кладки, ваза, ляльковий будинок, обкладинка для альбому, рамки для фото, ялинка, різдвяна зірка іграшкова меблі, човник, автомобіль, вітрильник, колодязь, вітряний млин. Створення проєкту «Фортеця», ляльковий ігровий майданчик.

Творчі ідеї використання дерев'яних паличок від морозива: підставка для олівців, підставка під гарячі напої, меблі для ляльок, кашпо-горщик для квітів, браслети, магніти, шкатулки, санчата, підставка для прикрас, іграшки, літак, новорічні прикраси.

8. Конструювання з використаного паперу (33 год)

Теоретична частина. Відомості про папір, історія його виникнення та розвитку. Види паперу, його властивості. Інструменти та приладдя, правила та основні прийоми роботи з використаним папером і картоном. Мистецтво виготовлення виробів із використаного паперу, журналів, газет у різних техніках. Технологія виготовлення паперових трубочок (паперової лози).

Практична робота. Вивчення властивостей різних видів паперу. Перегляд відеоматеріалів з означеної тематики. Творче перетворення паперових відходів на корисні речі. Виготовлення виробів із паперової лози: ваза для цукерок, підставка для олівців, органайзер для речей, вітрильник, кошик із газетних трубочок, паперові закладки. Виготовлення плоских та об'ємних композицій зі скручених в спіральки, довгих і вузьких, смужок паперу (квіти, листочки, візерунки, які використовують для оздоблення листівок, альбомів, подарункових упаковок, рамок для фотографій тощо).

9. Вторинне використання та переробка виробів із пластику (21 год)

Теоретична частина. Проблеми накопичення й утилізації продукції з пластику. Підбір матеріалів та інструментів для роботи з пластиком. Виготовлення виробів із пластикових пляшок, кришечок від пластикових пляшок, гудзиків, одноразового посуду, пакувань від харчових продуктів, комп'ютерних дисків. Перегляд зразків виробів із пластику.

Практична частина. Моделювання з пластикових пляшок: вітрильник, космічна станція, космічний корабель, автомобіль, ракета, кашпо для квітів. Вироби з кришечок: килимок, робот, тварини, птахи, звірі, тварини, рибки, ваза, акваріум, годинник, корзина. Композиції з кришечок «Лісова галявина», «Сонячна поляна». Аплікація з гудзиків «Пасхальне яєчко». Поробки з кришечок: килимок, робот, тварини, птахи, звірі, тварини, рибки, ваза, акваріум, годинник, корзина.

10. Виконання виставкових робіт (15 год)

Теоретична частина. Підбір матеріалів для виставкових робіт і дизайнерських проєктів.

Практична частина. Виконання творчих робіт і проєктів за вибором та за власним задумом.

Виготовлення плоских і об'ємних моделей, використовуючи підручний матеріал різних видів.

11. Екскурсії, конкурси, змагання, свята, виставки (12 год)

Практична частина. Відвідування тематичних і художніх виставок. Участь у творчих конкурсах і виставках. Підготовка та проведення виставок кращих робіт вихованців. Участь у різноманітних конкурсах, виставках та змаганнях.

12. Підсумок (3 год)

Теоретична частина. Підбиття підсумків роботи гуртка. Виставка дитячих робіт. Відзначення кращих вихованців. Завдання на літо.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- правила безпеки життєдіяльності під час роботи з матеріалами та інструментами;
- користуючись відібраною інформацією виготовляти нові вироби на основі вживаних речей;
- порядок організації робочого місця;
- властивості різних матеріалів, з якими працюють;
- особливості та прийоми роботи з різними матеріалами;
- основні принципи композиції;
- об'ємні геометричні фігури (куб, куля, циліндр, конус, призма, паралелепіпед);
- прийоми і способи виготовлення моделей та сувенірів з різних матеріалів;
- способи конструювання з готових плоских та об'ємних форм;
- поняття про елементи художнього оформлення виробів;
- правила співвідношення між матеріалами різних видів;
- головні та другорядні елементи в композиції;
- правила техніки безпеки при конструюванні з різними матеріалами.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- застосовувати відповідні прийоми та техніки під час виготовлення виробів із різних матеріалів;
- користуючись різноманітними джерелами інформації знаходити варіанти використання вживаних речей;
- складати план роботи над виробом;
- використовувати різні прийоми та техніки під час виготовлення виробів;
- вирішувати головоломки з кавовими паличками;
- підбирати необхідні матеріали для виготовлення виробів;
- самостійно виготовляти нові декоративні вироби та сувеніри, використовуючи вторинний матеріал для прикрашання інтер'єру;
- бачити і емоційно сприймати красу навколишньої дійсності;
- самостійно проектувати й виготовляти різні елементи об'єктів і моделей;

- самостійно аналізувати якість виконання своєї роботи;
- дотримуватися правил техніки безпеки під час роботи.

Вихованці мають набути досвід:

- виготовлення сувенірів з використанням різних матеріалів;
- створення творчих дизайнерських проєктів;
- проведення презентації та захисту проєктів;
- виготовлення виробів в різних техніках;
- використання вживаних речей для надання їм другого життя;
- складання моделей технічних об'єктів з готових деталей;
- виготовлення моделей за інструкцією та власним задумом;
- роботи у творчих групах;
- економного використання матеріалів і дбайливого ставлення до інструментів та обладнання;
- участі у конкурсах, виставках.

Таблиця 2

Орієнтовний перелік обладнання

№	Найменування обладнання	Кількість, шт.
1	Лінійка металева	15
2	Лінійка дерев'яна	15
3	Косинець	15
4	Ножиці	15
5	Канцелярський ніж	15
6	Циркуль учнівський	5
7	Пінцет	5
8	Транспортир	5
9	Гумка	5
10	Кулькові ручки	15
11	Рамки для фото та картин	15
12	Пензлик	15
13	Двосторонній скотч	5
14	Скотч	5
15	Олівці кольорові	15 комплектів
16	Олівці графічні	15 комплектів
17	Дріт різного розміру	2 набори
18	Фарби акварельні	15 наборів
19	Картон кольоровий	15 наборів
20	Фломастери	10 наборів
21	Клей ПВА-К (250 г)	15 банок

Використані літературні джерела

1. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання. Київ : ІЗМН, 1998. 203 с.
2. Богдан З.Л. Паперова іграшка. Посібник для керівників студій раннього естетичного виховання та гуртків технічної творчості. Львів : ФОП Муха, 2012. 52 с.
3. Веремійчик І.М. Граючись, вчимося. Тернопіль : Мальва – ОСО, 2002. 116 с.
4. Волобуєва Т. Розвиток творчої компетентності школярів. Харків: Основа, 2005.
5. Вуд Д. Прикраси в оселі. Київ : Клуб сімейного дозвілля, 2008.
6. Гісь О., Яцьків О. В Країні Міркувань : посіб. з розвитку логічного і творчого мислення для 1–4 кл. Львів : Світ, 2001. 272 с.

7. Гура Л.П. Прикрась всій дім. Київ : Техніка, 1990.
8. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: навч. посіб. 5-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2007. 422 с.
9. Зелена книга України / [ред. Я. П. Дідух]. Київ : Альтерпрес, 2009. 448 с.
10. Коберник О. Проектно-технологічна система трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2003. № 4. С. 8–12.
11. Культура здорового способу життя та екологічного виховання як складові змісту позашкільної освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 25–27 трав. 2010 р.). Полтава : Техсервіс, 2010. 470 с.
12. Леонтович О.А. Фізика. Дитяча енциклопедія. Київ : Школа, 2002. 432 с.
13. Литецький О.П. Навчальні проекти і розвиток творчих здібностей. *Позашкілья*. 2009. № 4. С. 8–14.
14. Шапро А.В. Таємниці доквілля, або секрети знайомих предметів. Київ : Спалах ЛТД, 1998. 232 с.
15. Чен Н.В. Надзвичайні вироби своїми руками. Харків : Клуб сімейного Дозвілля, 2007. 240 с.

References

1. Bekh, I.D. (1998). *Osobystisno-zorrientovane vykhovannia [Personality-oriented education]*. Kyiv, 203 p.
2. Bohdan, Z.L. (2012). *Paperova ihrashka. Posibnykh dlia kerivnykiv studii rannoho estetychnoho vykhovannia t a hurtkiv tekhnichnoi tvorchosti [Paper toy. A guide for leaders of early aesthetic education studies and technical creativity circles]*. Lviv, 52 p.
3. Veremiichuk, I.M. (2002). *Hraiuchys, vchymosia [Playing, we learn]*. Ternopil, 116 p.
4. Volobuieva, T. (2005). *Rozvytok tvorchoi kompetentnosti shkolariv [Development of creative competence of students]*. Kharkiv.
5. Vud, D. (2008). *Prykrasy v oseli [Decorations in the house]*. Kyiv.
6. His, O., & Yatskiv, O. (2001). *V Kraini Mirkuvan [In the Land of Reflections]*. Lviv. 272 p.
7. Hura, L.P. (1990). *Prykras vsii dim [Decorate the whole house]*. Kyiv.
8. Dzhyhyrei, V.S. (2007). *Ekolohiia ta okhorona navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha [Ecology and environmental protection]*. Kyiv. 422 p.
9. Didukh, Ya.P. (Ed.) (2009). *Zelena knyha Ukrainy [Green Book of Ukraine]*. Kyiv. 448 p.
10. Kobernyk, O. (2003). *Proektno-tekhnolohichna systema trudovoho navchannia [Design and technological system of labor training]*. *Trudova pidhotovka v zakladyakh osvity – Labor training in educational institutions*. 4. P. 8–12.
11. *Kultura zdorovoho sposobu zhyttia ta ekolohichnoho vykhovannia yak skladovi zmistu pozashkilnoi osvity [Culture of a healthy lifestyle and environmental education as components of the content of extracurricular education]* (2010). Poltava. 470 p.

12. Leontovych, O.A. (2002). *Fizyka. Dytiacha entsyklopediia [Physics. Children's encyclopedia]*. Kyiv, 432 p.
13. Lypetskyi, O.P. (2009). *Navchalni proekty i rozvytok tvorchykh zdibnosti [Educational projects and development of creative abilities]*. *Pozashkillia – Extracurricular activities*. 4. P. 8–14.
14. Shatro, A.U. (1998). *Taiemnyi dovkillia, abo sekrety znaiomykh predmetiv [Secrets of the environment, or secrets of familiar objects]*. Kyiv: Spalakh LTD, 232 p.
15. Chen, N.V. (2007). *Nadzvychaini vyroby svoimy rukamy [Extraordinary products with their own hands]*. Kharkiv. 240 p.

Berezhna Olha. Curriculum for Extracurricular Education of the “Upcycling” Scientific and Technical Direction.

Summary.

The problem of recycling of various wastes can be considered as one of the most urgent and serious environmental problems in the world today. In Ukraine, solid waste storage sites occupy large territories and accumulate annually. The main prerequisite for writing the Upcycling program was to find ways to solve the problem of the environmental crisis associated with atmospheric pollution, accumulation and processing of solid household waste. Environmental protection, rational use of natural resources, ensuring environmental safety of human life is an essential condition for the economic and social development of Ukraine.

Since the waste recycling industry is almost non-existent, one of the main tasks of protecting the environment is to find the process of recycling household waste that can be solved by reusing it.

The purpose of this work is to study and search for ways to reuse and process solid household waste, reduce its impact on the environment, and preserve the natural environment.

The creation of the initial programs from the model of “Upcycling” is tied to the need to teach children the understanding of the problem of saving the midst of solid side-by-side visits. Similarly, the mainstream of the program has been enlarged by the need for a joke to renew the harmonious relationship of suspension with nature.

The relevance of the initial programs has been raised by the need for a robotic group of abandoned and non-standard materials, co-existence of speeches and vicarious objects, to give another life. It doesn't require additional material costs, and it gives the opportunity to take children around the clock. By means of the “Upcycling” new programs we formulate the competencies of the specialty by means of modelling, we create specific ecological motivation, ecological culture of children through the study of the current problems of ecology and development of urgent problems of ecology.

Key words: upcycling; ecology; recycling; reuse; recycling; improvised material.